

**Міністерство освіти і науки України
Одеський державний аграрний університет
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра нормальної і патологічної морфології та судової ветеринарії**

**Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУДОВОЇ ВЕТЕРИНАРІЇ, МОРФОЛОГІЇ
ТА ПАТОМОРФОЛОГІЇ»
17–18 червня 2021 р., м. Одеса**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Одеса – 2021

Тези доповідей міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні питання судової ветеринарії, морфології та патоморфології» (м. Одеса, ОДАУ, ФВМ, 17–18 червня 2021 р.). Одеса, 2021. 120 с.

У збірнику представлено тези доповідей міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні питання судової ветеринарії, морфології та патоморфології». Конференція проходила на базі Одеського державного аграрного університету 17–18 червня 2021 року. Впродовж конференції представлено 49 доповідей, підготовлених за результатами оригінальних досліджень у галузі судової ветеринарії, морфології, патоморфології, а також щодо актуальних питань ветеринарної медицини (паразитологія, акушерство та гінекологія, ветеринарно-санітарна експертиза).

Тези, включені до збірки, представлені у вигляді, в якому були подані авторами з деякими суто технічними правками. Організатори конференції не несуть відповідальності щодо науковості та змісту представлених матеріалів.

Технічне редагування: І. Є. Запека

Андрєєва Т.О., Стоянов О.М., Чеботарьова Г.М., Вастьянов Р.С., Стоянов А.О.	
ОСТЕОХОНДРОЗ ШИЙНОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА У ЛЮДЕЙ ТА ДРІБНИХ ТВАРИН. ЗВУЖЕННЯ СПИННОМОЗКОВОГО КАНАЛУ ТА МІЖХРЕБЦЕВИХ ОТВОРІВ.....	41
Андрєєва Т.О., Стоянов О.М., Чеботарьова Г. М., Вастьянов Р.С., Стоянов А.О.	
ЗАХВОРЮВАННЯ ШИЙНОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА У ЛЮДЕЙ ТА ДРІБНИХ ТВАРИН. НЕСТАБІЛЬНІСТЬ В СЕГМЕНТАХ ШИЙНОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА.....	43
Андрєєва Т. О., Стоянов О. М., Чеботарьова Г. М., Вастьянов Р.С., Стоянов А.О.	
ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИЧНОГО ТА КЛІНІЧНОГО АНАЛІЗУ КТ СКАНІВ ПРИ МІЖХРЕБЦЕВОМУ ОСТЕОХОНДРОЗІ ШИЙНОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА У ЛЮДЕЙ ТА ДРІБНИХ ТВАРИН.....	45
Андрєєва Т.О., Стоянов О.М., Чеботарьова Г.М., Вастьянов Р.С., Остапенко І.О.	
НАСЛІДКИ ТА ВПЛИВ МІЖХРЕБЦЕВОГО ОСТЕОХОНДРОЗУ ШИЙНОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА У ЛЮДЕЙ ТА ДРІБНИХ ТВАРИН НА СУДИНИ ШІЙ.....	47
Андрєєва Т.О., Стоянов О.М., Чеботарьова Г. М, Вастьянов Р.С., Остапенко І.О.	
ДЕГЕНЕРАТИВНИЙ СПОНДИЛОАРТРОЗ МІЖХРЕБЦЕВИХ СУГЛОБІВ ШИЙНОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА У ЛЮДЕЙ ТА ДРІБНИХ ТВАРИН. СТЕНОЗ МІЖХРЕБЦЕВИХ ОТВОРІВ.....	49
Гуніч В.В., Горностаєва К.О.	
МІКРОСТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ ТОКСИЧНОГО ВПЛИВУ НЕВИВЕДЕНИХ ПРОДУКТІВ ОБМІНУ ПРИ НИРКОВІЙ ХВОРОБИ У КОТІВ.....	51
Дідик К.І., Коренєва Ж.Б., Голованова А.І.	
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ОБГРУНТУВАННЯ УСКЛАДНЕНЬ ПІСЛЯ АНТИБІОТИКОТЕРАПІЇ У ПТИЦІ.....	55
Євстаф'єва В.О., Сорокова С.С., Щербентовська О.М.	
ПАТОМОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ У ПАРЕНХІМАТОЗНИХ ОРГАНАХ ТА КИШЕЧНИКУ ОВЕЦЬ ЗА СТРОНГІЛОЇДОЗУ	57
Задерей О. В., Майкова Г.В., Ходаков І.В., Макаренко О.А.	
ПОРУШЕННЯ МОРФОМЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ПОПЕРЕКОВИХ ХРЕБЦІВ ТА СТЕГНОВИХ КІСТОК ЩУРІВ З ГІПОТИРЕОЗОМ.....	59
Зон І.Г., Зон Г.А., Івановська Л.Б.	
ПАТОМОРФОЛОГІЧНИЙ ПРОЯВ АСОЦІЙОВАНОГО ПЕРЕБІГУ КИШКОВОГО ІЕРСИНІОЗУ З ІНФЕКЦІЙНИМ ГЕПАТИТОМ У СОБАК.....	61
Іовенко А.В.	
ГІСТІОЦИТОМА СОБАК.....	64
Кіка В. В., Ходаков І.В., Макаренко О.А.	
ВПЛИВ ХРОНІЧНОГО ВВЕДЕННЯ ЕТАНОЛУ НА МОРФОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ РІЗНИХ КІСТОК ЛАБОРАТОРНИХ ЩУРІВ.....	65
Коваленко Л.М. , Коваленко О.І.,	
ОСОБЛИВОСТІ МОРФОЛОГІЧНОГО СКЛАДУ КРОВІ ПРИ ДІЇ АНТИБІОТИКІВ.....	67
Мачуський О.В.	
ВПЛИВ МОРФОЛОГІЧНИХ ЗМІН ОРГАНІВ ТРАВЛЕННЯ КУРЕЙ НА ЯКІСТЬ ПОЖИВНОГО СЕРЕДОВИЩА, ВИГОТОВЛЕНОГО З НИХ.....	70

відмінності в анатомо-морфометричній будові кісткової тканини, що формують спинномозковий канал.

Патологічні зміни в міжхребцевих дисках у тварин мають відмінний механізм розвитку, так як тварини не є прямо ходячими, на відміну від людей. Для нас це стало важливим в вивченні етіології, патогенезу, та клінічних даних протікання міжхребцевого остеохондрозу шийному відділі хребта у людей та тварин[3].

В літературі є багато наукових та клінічних робіт, що висвітлюють проблеми дегенеративно-дистрофічних уражень хребта людей та тварин.

Для лікаря, важливим є визначитися, які структурні зміни шийного відділу хребта у даного пацієнта найбільше вражені при дегенеративно-дистрофічній патології та що привело до обмеження руху переважно з больовим синдромом та судинною патологією. Про дегенеративно-дистрофічному процесі в хребцях, міжхребцевих суглобах важливо задуматися при перших проявах клінічних проявах, передбачаючи фактори-вік та породу, діагноз ставиться на основі одного або декількох методів обстеження: КТ, МРТ, рентген та інші. Обмеження рухливості в хребцево-рухових сегментах, крайові остеофіти тіл хребців, кістозна перебудова губчатої тканини тіла хребця, метаболічні, дегенеративні та запальні процеси в міжхребцевих суглобах, гіпертрофічні прояви в дорзальній повздожній, жовтій зв'язках, вродженні та набуті стенози спинномозкового каналу та вплив їх на корінці спинного мозку в шийному відділі хребта – приводять суттєвого зниження працездатності людей та суттєво обмежує домашніх тварин в їх повсякденному житті.

Список літератури

1. Берсенев В.П., Давыдов В.А., Кондаков Е.Н. Хирургия позвоночника, спинного мозга и периферических нервов. СПб: Специальная литература, 1998. – 368 с.].
2. Попелянский Я.Ю. Ортопедическая неврология (Вертеброневрология): Руководство для врачей. М., 2003. [Popelyanskiy YaYu. Orthopedic Neurology (Vertebroneurology): Guidance for Physicians. Moscow, 2003. In Russian.
3. Антипко Л.Э. Стеноз позвоночного канала. Воронеж, 2001. [Antipko LE. Spinal Canal Stenosis. Voronezh, 2001. In Russian],

УДК: 616.833.115:616.711.1 (075.8)

ДЕГЕНЕРАТИВНИЙ СПОНДИЛОАРТРОЗ МІЖХРЕБЦЕВИХ СУГЛОБІВ ШИЙНОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА У ЛЮДЕЙ ТА ДРІБНИХ ТВАРИН. СТЕНОЗ МІЖХРЕБЦЕВИХ ОТВОРІВ.

Андреева Т. О., Стоянов О. М.*, Чеботарьова Г. М.***, Вастьянов Р.С.*, Остапенко І.О.*
НДІ медицини транспорту, Одеса, Україна

* Одеський національний медичний університет, Україна

** ТОВ Ветеринарний центр «Фаворит» Одеса, Україна

Анотація. Дегенеративно-дистрофічні процеси та больовий синдром має місце у людей та в деяких групах тварин. В тезах нашої роботи проведено попередній аналіз хворих людей (65 осіб) та дрібних домашніх тварин з дегенеративно-дистрофічним процесом в шийному відділі хребта, з ураженням міжхребцевих суглобів та захворюванням міжхребцевого остеохондрозу шийних хребців. Анатомічними особливостям будови осьового скелету шийі у людей та тварин відрізняються формою, розмірами фасеточних поверхонь, розташуваннями в різних площинах відносно осьового скелету. Міжхребцеві суглоби виконують головну функцію в рухах шийі: наклони голови, кругові рухи, тощо. Міжхребцевий остеохондроз та деформуючий артроз

міжхребцевих суглобів, інші дегенеративні процеси в хребцях та суглобах ший суттєво погіршують стан людей та тварин. Суттєво впливають соматичний стан пацієнта, та здійснюють вплив на центральну та вегетативну нервову систему, серцеечно-судинну та дихальні системи у людей та домашніх тварин.

Ключові слова: дегенеративно-дистрофічний процес ший, міжхребцеві суглоби, стеноз.

Дегенеративно-дистрофічні процеси та больовий синдром має місце у людей та в деяких групах тварин. Серед уражень хребта, що мають неврологічні розлади та відповідну клінічну картину, найбільш часто у наших пацієнтів зустрічаються дегенеративно-дистрофічні процеси: остеохондроз і спондилоартроз.

За період 2017-2021 роки на базі ветеринарного центру «Фаворит», м. Одеса, було проведено обстеження різним видам домашніх тварин. Для ретроспективного аналізу було включено комп'ютерно-томографічне обстеження із больовим та корінцевим синдромом ший (всього. 65 людей) та дрібних тварин (всього 75 тварин). Проаналізувавши отримані дані (65 людей та 75 тварин), можна прийти до попередніх висновків, що дегенеративний процес, суттєво впливає на появу, вираженість та протікання гострого та хронічного болю в шийному відділі хребта. У всіх обстежених людей були прояви деформуючого спондилоартрозу різних ступенів вираженості і проявлялися в виді рентгенологічних ознак, як звуження міжсуглобової щілини, звапнення зв'язок, субхондральний склероз. При вивченні знімків тварин, подібні зміни мали місце тільки у великих та гігантських порід, У середніх порід – дегенеративно-дистрофічні зміни зустрічалися тільки у половини тварин, що були включені в обстеження. У карликових порід собак, котів та гризунів – практично не зустрічалися. Проаналізувавши дані зміни, ми зробили попередні висновки, що дегенеративні процеси в міжхребцевих суглобах та зв'язках пов'язані з такими, найбільш вірогідними чинниками: ширина спинномозкового каналу і співвідношення ширини (дорзо-вентрального) тіла хребця, ширина міжхребцевих отворів, та як такі зміни впливають на компресію структу спинномозкового каналу та міжхребцевих отворів, де розташована вертебральна артерія.

Деформуючий спондилоартроз - первинне ураження міжхребцевих суглобів, що виникає внаслідок перевантаження хребта у людей з гіперлордозом (патологічне викривлення хребта) шийного або поперекового відділу і пов'язане з аномаліями розвитку будови кістково-м'язової системи або наявністю професійних факторів [1].

До дегенеративно-дистрофічного процесу в хребцях відносять зміни в тілах хребця, зміни їх структури та щільності кісткової тканини, прояви стадій запалення: альтерації, ексудації та проліферації, ознаків остеопорозу та кістозної перебудови. Крайові кісткові вирости країв хребців, звуження суглобових щілин в міжхребцевих суглобах, гризові випинання і протрузії, що ведуть до стенозу спинномозкового каналу та міжхребцевих суглобів провокують ущільнення та компресію вертебральних артерій. Також, патологічні зміни м'яких тканинах ший, особливо, неопластичного генезу, впливають на кровообіг в огранах ший, в хребцях, головному мозку.

Існує багато способів діагностики, лікування, профілактичних заходів для ранньої діагностики та профілактики ускладнень у хворих із захворюваннями міжхребцевого остеохондрозу шийного відділу хребта, проявами остеохондрозу. Це, обумовлено, стабільно високою кількістю хворих працездатного віку, найчастіше незадовільними результатами консервативної терапії, частими рецидивами больового синдрому після хірургічного лікування [1].

Спондилоартроз (артроз дуговідросткових суглобів, facet syndrome) – дегенеративне ураження дійсних синовіальних суглобів хребта. У цю групу також включають реберно-хребтові (головки ребра і реброво-поперечний) суглоби. За даними

лікарів ветеринарної медицини, зокрема клініки хірургічного відділу «МЕДВЕТ», м, Москва, © 2015 СВЦ «МЕДВЕТ», остеохондроз зустрічається при комп'ютерному томографічному та магнітно-резонансному обстеженні у собак обох статей таких порід, як лабрадор ретривер, ротвейлер, золотий ретривер, англійський мастиф, англійський бультер'єр, тощо. Частіше спондилоартроз поєднується із спондиліозом і остеохондрозом хребта. Розвиток остеохондрозу супроводжується деструкцією гіалінового покривного хряща, субхондральним склерозом, утворенням крайових остеофітів, гіперплазією суглобових відростків, дистрофічними змінами суглобової капсули, її ослабленням [2].

За класифікацією спондилоартрозу (В. А. Радченко, О. І. Продан), виділяють дистрофічно-деструктивний процес та запально-деструктивний процес. Дегенетивно-дистрофічний процес виділяють, як дислокаційний (при остеохондрозі, сколіозі, гіперлордозі, остеохондропатії, післятравматичний); диспластичний та дисгормональний [3].

Дегенеративні захворювання периферичних суглобів і хребта - найпоширеніші захворювання з групи хвороб кістково-м'язової системи, що нерідко призводять до тимчасової непрацездатності та інвалідності пацієнтів [4].

В літературі є багато наукових та клінічних робіт, що висвітлюють проблеми дегенеративно-дистрофічних уражень хребта людей та тварин.

Список літератури

1. <https://sanatory.vn.ua/ua/likuvannya/sanatorni-programi-likuvannya-ta-reabilitatsiji/programa-likuvannya-zakhvoryuvan-oporno-rukhovogo-aparatu/deformuyuchij-spondiloartroz.html>
2. https://pidru4niki.com/71553/meditsina/deformuyuchiy_spondiloz_spondiloartroz
3. Харлап И. В. Сагай В. А. Медіком, . врач-невролог, вертебролог высшей категории, мануальный терапевт высшей категории, рефлексотерапевт высшей категории
4. Никифоров А.С., Мендель О.И. Регулярные выпуски «РМЖ» №23 от 29.11.2006 стр. 1708

УДК 619:616.61-008.6:636.8

МІКРОСТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ ТОКСИЧНОГО ВПЛИВУ НЕВИВЕДЕНИХ ПРОДУКТІВ ОБМІНУ ПРИ НИРКОВІЙ ХВОРОБИ У КОТІВ

Гуніч В. В., Горностаєва К. О.

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

Актуальність. Патологія нирок у тварин виявляється досить часто, вона складає від 6 до 12% від усіх внутрішніх хвороб. Ниркова хвороба – це поліетіологічний синдром, що не є специфічним для якоїсь певного захворювання, але має надзвичайно велике значення у ветеринарній медицині, оскільки погіршує якість життя тварини. Встановлено, що при даній патології різні токсичні продукти, що утворюються в організмі внаслідок порушень обмінних процесів, так і внаслідок руйнування тканин та клітин, спричиняють пошкодження різних їх структурних елементів з наступним розвитком в органі запальних та дистрофічних процесів.

Мета. Нами проведено патоморфологічне дослідження трупів котів, які загинули чи були евтаназовані внаслідок важких порушень в організмі спричинених нирковою хворобою. При прижиттєвому клінічному огляді характерні клінічні ознаки були